

Tampereen
sijoitustoiminnan
vuosiraportti 2021

Konsernipankki | Konsernihallinto

TAMPEREEN KAUPUNKI

Tampereen sijoitukset

Määrä

34,3 Me

Tuotto

17,6 %

Sijoitusmarkkinat 2021

Yleistilanne: Vuosi 2021 oli loppujen lopuksi loistava vuosi sijoittajille. Erityisesti osakemarkkinoiden nousu jatkui Yhdysvalloissa ja Euroopassa ihan vuoden 2021 loppuun asti ja Yhdysvalloissa osakemarkkinat saavuttivat uudet kaikkien aikojen korkeimmat tasot. Sen sijaan Aasiassa osakkeet menivät takapakkia, koska maailmantalouden keskeinen vaikuttaja Kiina lisäsi sääntelyä ja valvontaa mm. opetuslalla, rahoituksessa, nettikaupoissa, mobiilisovelluksissa ja kiinteistöalalla.

Sijoittajien riskinottohalukkuus kasvoi vaihtoehtojen vähyyden takia. Tämä näkyi vahvoina nousupyrahdyksinä muutamissa osakkeissa ja ennätysellisen suurina merkintöinä osakerahastoihin. Yritysten tulokset nousivat vauhdikkaasti ja ne ylittivät ainakin analyytikoiden ennusteet.

Optimistisuus maailmantalouden elpymisestä kasvoi kevään edetessä. Koronarajoitusten purku ja teollisuuden vahvistuneet odotukset paransivat talousnäkyviä hankalan alkuvuoden jälkeen. Vahvistunut taloustilanne nostatti inflaatiopelkoja. Teollisuuden tuottajahinnat nousivat raaka-aineiden, energian, rakennustarvikkeiden ja komponenttien kallistumisen takia. Alkuvuodesta keskuspankit viestivät yleisesti, että inflaatio olisi vain väliaikaista, mutta loppuvuonna ne myönsivät, että hintojen nousu saattaakin olla pitkäkestoisempaa. Joulukuussa Yhdysvaltain keskuspankki Fed päätti nopeuttaa osto-ohjelman alasajoa ja ennakoi vuodelle 2022 kolmea koronnostoa. Syyskuussa puolestaan Euroopan keskuspankki EKP ilmoitti vähentävänsä joulukuusta alkaen markkinaostojaan.

Sijoitusten tuottoja Suomessa ja maailmalla 2017-2021, %

Omaisuuslaji	2021	2020	2019	2018	2017
Osakkeet, Suomi	25,3	15,1	20,4	-3,9	11,5
Osakkeet, Eurooppa	26,0	-3,3	27,0	-10,8	10,6
Osakkeet, USA	37,5	10,8	34,0	-1,8	6,9
Korot, Euro valtionlainat	-3,4	7,5	6,8	1,0	0,4
Korot, Euro High Yield	3,3	1,7	10,7	-3,6	4,8
Korot, käteinen		-0,4	-0,3	-0,4	-0,4

Kolme huomiota

- Sijoitusten määrä kasvoi 8,8 miljoonaa euroa vuoden 2021 aikana.
- Osakesijoitukset painottuivat kuuteen osakerahastoon.
- Vaihtoehtoisten sijoitusten määrä kasvoi riskien jakamiseksi.

Osakkeet

Yhdysvallat: Yksityisen kulutuksen vahva kasvu oli Yhdysvaltain talouden moottori maan elyessä koronapandemiasta. Nousua ruokkivat kotitalouksille jaetut tukirahat, odotukset pandemian taitumisesta ja talousnäkymien paraneminen.

Osakemarkkinoilla vuosi oli erinomainen ja lähes kaikki yleisimmin seuratut osakeindeksit tuottivat kaksinumeroisia tuottolukuja. Suurten yhdysvaltalaisyriyten osakenoteerauksia seuraava S&P 500 peräti +37,5 %. Euroalueen sijoittajan USA-portfolioiden tuotot saivat tukea dollarin vahvistumisesta euroa vastaan 7,7 prosenttia.

Eurooppa: Euroalueen ulkomaankauppa hyötyi vuonna 2021 maailmanlaajuisesta kaupan kasvusta. Kiihkein elpyminen on kuitenkin taitumassa mm. globaalien logistiikka- ja alihankintaketjujen toistuvien vaikeuksien takia. Vuoden lopulla koronaviruksen tartuntamäärien kasvu ja energian hinnannousu kurittivat niin ikään Euroopan teollisuuden näkymiä. Vähittäiskauppa ja kulutus kärsivät uudelleen voimaan tulleista koronan rajoitustoimista. Euroopan osakkeiden hintoja kuvaava indeksi (MSCI Europe) nousi kuitenkin 26 %.

Korkosijoitukset

Korkomarkkina on ollut sijoittajalle hyvin haastava inflaation ja korkojen nousun takia. Korkosijoitusten tuotot ovat jääneet hyvin laihoiksi. Esimerkiksi vähäriskisten valtionlainojen tuotot ovat pääsääntöisesti olleet negatiivisia niin länsimaissa kuin kehittyvillä markkinoilla. Koroissa riskin ottaminen on ollut tie tuottoihin, sillä vain heikomman luottoluokitus high yield -yrittäjäindeksi olivat yleisesti plussakka koko vuoden.

Tampereen kaupunki päivitti sijoitusperiaatteensa 2019

Tavoite: Sijoitustoiminnan tavoitteena on saavuttaa sijoitetuille varoille hyvä pitkän aikavälin kokonaistuotto sekä hyvä tuotto-riskisuhde. Sijoituksissa on huolehdittava riittävästä hajautuksesta.

Vastuullisuus: Kaupunki sijoittaa pääosin sijoitusrahastoihin. Näin vastuu yksittäisestä yhtiökohtaisesta sijoituspäätöksestä kuuluu rahaston varainhoitajalle. Kaupunki edellyttää varainhoitajalta YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden noudattamista ja ESG-näkökulmien liittäminen osaksi sijoitusprosessia ja -raportointia.

Instrumentit: Varoja voidaan sijoittaa suoriin instrumentteihin, kuten osakkeisiin tai joukkolainoihin, käyttää rahastoja, indeksirahastoja tai muita julkisesti ja yleisesti myynnissä olevia sijoitusinstrumentteja.

Lue lisää:

https://www.tampere.fi/tiedostot/r/HABYVhXVT/Rahoituksen_ ja_sijoitustoiminnan_periaatteet.pdf

Sijoitusomaisuus 2021

Tavoitteena tuotto

• Tampereen sijoitustoiminnan tuoton verrokkina ovat eläkeyhtiöiden sijoitusten tuotot.

• Pääosan sijoituksista on oltava muutettavissa käteisvaroiksi nopealla tahdilla.

Omaisuuuden määrä: Tampereen kaupungin sijoitettava varallisuus koostuu kaupungin aikaisempien vuosien ylijäämistä ja erilaisista omaan taseeseen rahastoiduista varoista.

Vuoden 2021 sijoitusvarallisuutta oli 34,3 miljoonaa euroa. Sijoitusten määrä kasvoi hyvien tuottojen ansiosta vuoden aikana noin 8,8 miljoonaa euroa. Lisäksi vuonna 2020 myydyistä sijoituksista vapautuneita varoja sijoitettiin uudelleen vuoden 2021 aikana. Varojen sijoittamista eri omaisuuslajeihin ohjaavat valtuuston päättämät sijoitusperiaatteet, markkinoiden kehitys ja vuosittain tehtävä sijoitussuunnitelma.

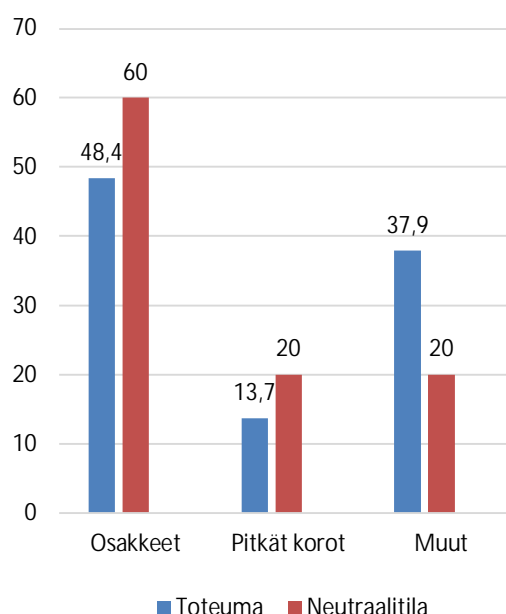
Sijoitukset euroina

Laji	2021	2020
Osakkeet	16,7	127
Pitkät korot	4,7	4,4
Muut	12,9	8,4
Yhteensä	34,3	25,5

Sijoitusten tilanne
markkina-arvoina 31.12.21.

Lähde: JAY Solutions ja Suomen
Sijoitustutkimus

Eri sijoituslajien osuus, %

Rahamarkkinasijoitukset: Rahamarkkinasijoitukset, kuten lyhyet korkosijoitukset ovat alle vuoden mittaisia sijoituksia, joissa tavoitteena on mahdollisimman korkea likvidiys eli sijoitusten osto tai myynti alhaisin kustannuksia mahdollisimman lyhyellä viiveellä.

Vuoden 2021 aikana kaupunki ei tehnyt määräaikaista talletuksia lainkaan, koska talletuksille ei olisi saatu korkoa.

Korkosijoitukset: Omaisuusluokkaan kuuluvat kaikki yli vuoden (12 kk) mittaiset korkotuotteet. Merkittävin osa korkosijoituksista oli vuodenvaihteessa välillisesti sijoitettuna. Kaupungilla oli vain yksi suora joukkolaina. Se oli Kuntarahoitus Oyj:n lainaan tehty merkintä, jonka

markkina-arvo oli 2,1 miljoonaa euroa. Muut korkosijoitukset olivat yrityslainoja. Valtionlainoihin kaupunki ei ole sijoittanut. Yrityslainoissa painopiste oli high yield -lainoissa. Ne ovat heikomman luottokelpoisuuden saaneiden yritysten liikkeeseen laskemia joukkolainoja. Kaupungin sijoitussalkussa oli kahta yrityslainaa (eQ High Yield ja Evli High Yield) vajaan 2,4 miljoonan euron arvosta.

Osakesijoitukset: Kaupungin osakesijoitukset koostuvat eri markkinoille sijoittavista kymmenestä erilaisesta rahastosta. Niistä osa on aktiivisia ja osa passiivisia indeksirahastoja.

Osakesijoitukset jakautuvat sekä maantieteellisesti että toimialoittain, mutta suurimmat sijoitukset ovat Suomen ja Yhdysvaltain osakemarkkinoilla. Osakesijoitusten toimialajakaumassa painottuvat teknologia, rahoitus sekä teollisuustuotteet ja -palvelut.

Suurimmat yksittäiset osakesijoitukset ovat Seligson & co HEX25 Indeksiosuusrahasto ja eQ USA Indeksi 1 K -rahasto. Näissä kahdessa rahastossa on yhteensä runsaat 8,6 miljoonan euron varat. Osakerahastojen lisäksi osakesijoituksia on muihin sijoituksiin ryhmiteltyssä yhdistelmärahasto-osuuksissa.

Muut sijoitukset: Tähän ryhmään kuuluu yhteensä hieman alle 13,0 miljoonan euron sijoitukset, joista kahdessa yhdistelmärahastossa (IDanske Invest Kompassi 75K ja Aktia Impakti E) on noin 6,7 miljoonan euron sijoitukset ja kolmessa pääomarahastossa on 6,3 miljoonaa euroa. Pääomarahastoja ovat eQ Yhteiskuntakiinteistöt, OP- Alternative II A ja Amber Trust II S.C.A. Pääomarahastojen merkitystä kaupungin sijoituksissa on kasvatettu tietoisesti mm. riskienhallinnan näkökulmasta. Matalien korkojen ja poikkeuksellisen rahapolitiikan aikana sijoitusten tuotot ovat keskittyneet osakkeisiin, mutta kaikkia pääomia ei voida sijoittaa osakkeisiin keskittämisen lisäämän riskin takia. Tähän dilemmaan pääomarahastot, kuten kiinteistörahastot, tarjoavat yhden käyttökelpoisen vaihtoehdon.

Lähellä kärkeä

- Vuosi 2021 oli toiseksi tuottoisin vuosi Tampereen sijoituksissa 2010-luvulla.

- Kaikkien omaisuuslajien tuotto oli positiivinen.

Sijoitustoiminnan tuotto

Vuonna 2021 Tampereen kaupungin sijoitustoiminta tuotti 17,6 prosenttia. Kaupungin sijoitustoiminnan yhteydessä ei raportoida tilivaroja, koska valtuuston syyskuussa 2019 hyväksymien sijoitustoiminnan periaatteiden mukaan tilivaroja ei lasketa varsinaisiksi sijoituksiksi, koska ne ovat olemassa vain maksuvalmiuden turvaamiseksi. Vuoden 2021 tuotto on laskettu varsinaisista 34,3 miljoonan euron sijoituksista. Todettakoon vielä selvyuden vuoksi, että vuonna 2021 solmitun uuden konsernitilisolopimuksen ehtojen mukaisesti kaupunki joutuu maksamaan sopimuksessa sovitun summan ylittävältä osalta 0,5 prosentin negatiivista talletuskorkoa. Vähentääkseen negatiivisen koron

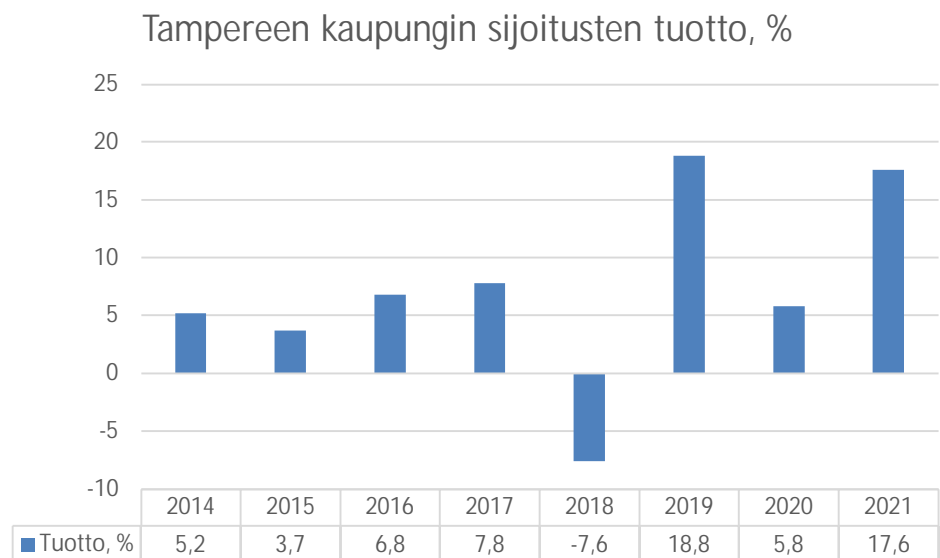
vaikutusta kaupunki on tehnyt lyhytaikaisia sijoituksia vähäriskisiin rahastoihin. Näiltä sijoituksilta ei odoteta isoja tuottoja, vaan niiden tavoitteena on vähentää negatiivisen koron vaikutusta.

Sijoitusperiaatteiden mukaan sijoitusten tuottotavoitteeksi on asetettu suomalaisten eläkevakuutusyhtiöiden vastaava tuotto, mutta vertailussa pitää huomioida, että eläkevakuutusyhtiöillä on monipuolisemmat sijoitusmahdollisuudet esimerkiksi listaamattomiin omaisuusluokkiin. Vuonna 2021 tämä tavoite toteutui. Suuret suomalaiset eläkeyhtiöt Ilmarinen, Varma, Elo ja Keva ylsivät 14,0-18,5 prosentin tuottoon.

Tampereen sijoitustoiminnan tulos ylitti tavoitteen ennen kaikkea osakkeisiin sijoittavien osakerahastojen suotuisan kehityksen ansiosta. Osakkeiden tuotto oli 27,2 %. Osakesijoituksista parhaiten menestyi Yhdysvaltoihin sijoittava osakerahasto (eQ USA Indeksi+37,4 %). Kaksi muuta yli 30 prosentin vuosituottoja tarjonneita osakerahastoja olivat Danske Invest Euroopan Pienyhtiöt (+31,2%) ja Handelsbanken Global Selective (+30,3). Osakesijoitukset Suomeen tuottivat 25,2 %.

Muut sijoitukset (yhdistelmärahastot ja pääomarahastot) tuottivat 13,2 % ja pitkät korkosijoitukset 2,3 %.

Vaihtelu vuosien välillä on suurta. Esimerkiksi vuonna 2018 sijoitusten tuotto oli negatiivinen, mutta vuonna 2021 kaupungin sijoitussalkku ylsi toiseksi parhaimpaan tuottoonsa kahdeksan viime vuoden aikana.

Sijoitustoiminnan vastuullisuus

Tampereen kaupunki on pitkän tähtäimen sijoittaja. Tuon tehtävän vastuullinen hoitaminen edellyttää muun muassa ympäristöön, yhteiskuntavastuuseen ja hyvään hallintoon liittyvien riskien ja mahdollisuuksien (ESG) ymmärtämistä. Kaupungin toimintaa ohjaavat vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Periaatteiden johtavana ajatuksena on integroida vastuullisuus osaksi sijoitusprosessia.

Kaupungin sijoitussalkun ESG-arviointi perustuu sijoitusraportointia hoitavan JAY Solutions Oy:n raportointiin. Tuon raportoinnin taustalla on kansainvälinen Morningstar Sustainability Rating. Se on syntynyt Sustainalyticsin ja Morningstarin yhteistyönä. Sustainalytics tarjoaa ESG-luokituksia yli 20 000 yhtiöstä institutionaalisille sijoittajille ja yrityksille. Arvioinnin skaalana on 0-40+, joista tavallisimmin ovat käytössä arvosanat 15-30.

Tampereen kaupungin vuoden 2021 osake- ja rahastosalkun ESG-riski oli hieman matalan tason yläpuolella. Matalan tason rajana on 20 ja Tampereen salkun riski oli 20,1. Tampereen salkun ESG-riski on hieman suomalaisten instituutioiden keskiarvon alapuolella. Vertailu perustuu Jay Peer Group -raporttiin 11/2021. Jayn purkaan ensin rahastot kohdeyhtiöihin ja tarkastelee sen kokonaishallitsematonta riskiä.

Tampereen kaupungin hiilijalanjälki on hieman keskiarvon yläpuolella. Tämä johtuu mm. siitä, että Helsingin pörssiin sijoittavan indeksirahaston paino salkussa on suuri ja kyseisessä rahastossa on mukana teollisuusyrityksiä. Tampereen salkun ESG-kattavuus (osakesijoituksista) oli 84,5 prosenttia.